

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96

E - mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Зкладам вищої освіти, які належать
до сфери управління Міністерства
освіти і науки України
(за списком)

Про формування заявок та
інформаційних матеріалів

Наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 18.07.2019 № 1012 оголошено проведення державної атестації закладів вищої освіти (далі – ЗВО) в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності (далі – державна атестація). Згідно з цим наказом інформаційні матеріали за науковими напрямками закладів вищої освіти для проведення державної атестації подавалися за період 2014-2018 років.

Однак через низку причин, зокрема через необхідність включення до складу експертних груп іноземних експертів, проведення державної атестації було призупинено і відкладено в часі.

У зв'язку з цим та з метою виконання пункту 6 Порядку проведення державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 652 (далі – Порядок), виникла необхідність переоформлення інформаційних документів, враховуючи показники 2015-2019 років.

Кінцевий строк подання сформованих пакетів документів до МОН **18 вересня поточного року.**

Звертаємо увагу, що ЗВО заповнює тільки додатки 1-5 (заява та форми 1-4) до Методики оцінювання наукових напрямів закладів вищої освіти під час проведення державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності, затвердженої наказом МОН від 12.03.2019 № 338, зареєстрованою у Міністерстві юстиції України 27 червня 2019 року за № 688/33689 (далі – Методика) 76

№1/9-425 від 07.08.2020

За кожним науковим напрямом формується окремий пакет документів. Форми 1, 3, 4 заповнюються у форматі MS Word, а форма 2 – у форматі MS Excel.

Дані, які наводяться у всіх формах, обліковуються або отримані в межах конкретного наукового напрямку.

Надана ЗВО інформація буде звірятися з даними, які відображені у формі 2 щорічного звіту з наукової та науково-технічної діяльності.

З метою оптимізації процедури проведення державної атестації розроблено програму, в якій формуються пакети документів за кожним науковим напрямом ЗВО. Роздрукування окремих документів (форма № 2) можлива тільки із зазначеної програми. Кожен ЗВО отримав логін, за яким у вересні 2019 року відбулася реєстрація в програмі та надана можливість подальшої роботи в ній (програмі).

Попереднє оформлення інформаційних документів за період 2014-2018 років викликало численні запитання ЗВО щодо заповнення форм Методики, а також мали місце помилки, яких необхідно уникнути в ході підготовки нового пакету документів.

Пропонуємо відповіді на найбільш розповсюджені запитання та роз'яснення щодо найбільш поширених помилок, які було виявлено під час опрацювання наданих ЗВО документів.

До додатку 1 до Методики.

Зазначаючи наукові напрями, які ЗВО подає на державну атестацію, після назви кожного згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 у дужках вказуються код та найменування спеціальностей, що враховано під час підготовки інформаційних матеріалів.

Вся інформація за науковим напрямом, надана у формах 1 і 3, групується у розрізі зазначених нижче спеціальностей. Наприклад, у науковому напрямі «Математичні науки та природничі науки» групуємо інформацію за наведеною нижче таблицею (графі «Код та найменування спеціальності»), тобто «Екологія», «Хімія» і далі за переліком у зазначеній графі. При цьому в пункті 1 «Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності ЗВО за науковим напрямом» форми № 3 зазначається за кожною спеціальністю кількість та назви підрозділів (кафедр, лабораторій, центрів тощо), за якими надається інформація.

У разі, коли вирішується наукова проблема, яка знаходиться на межі двох або більше наукових напрямів, саме працівники ЗВО мають визначити, до якого з наукових напрямів віднести надану інформацію.

Однак застерігаємо, що зарахування відбувається тільки один раз і, у разі виявлення дубляжу, показники буде анульовано за всіма напрямами. Водночас зазначаємо, що профільні для ЗВО кафедри мають враховуватися хоча б в одній із галузей наук.

Надаємо інформацію щодо наповнення наукових напрямів галузями знань та спеціальностями:

Науковий напрям	Галузі знань, що враховуються у науковому напрямі	Код та найменування спеціальності
Аграрні науки та ветеринарія	аграрні науки та продовольство ветеринарна медицина	201 Агрономія 202 Захист і карантин рослин 203 Садівництво та виноградарство 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва 205 Лісове господарство 206 Садово-паркове господарство 207 Водні біоресурси та аквакультура 208 Агроінженерія 211 Ветеринарна медицина 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Воєнні науки та національна безпека	воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону цивільна безпека	251 Державна безпека 252 Безпека державного кордону 253 Військове управління (за видами збройних сил) 254 Забезпечення військ (сил) 255 Озброєння та військова техніка 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)** 261 Пожежна безпека 262 Правоохоронна діяльність 263 Цивільна безпека
Гуманітарні науки та мистецтво	богослов'я, гуманітарні науки, культура і мистецтво	041 Богослов'я 031 Релігієзнавство 032 Історія та археологія 033 Філософія 034 Культурологія 035 Філологія 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво 022 Дизайн 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація 024 Хореографія 025 Музичне мистецтво 026 Сценічне мистецтво 027 Музезнавство, пам'яткознавство 028 Менеджмент соціокультурної діяльності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Суспільні науки	журналістика міжнародні відносини освіта/педагогіка право соціальна робота соціальні та поведінкові науки сфера обслуговування публічне управління та адміністрування	011 Освітні, педагогічні науки 012 Дошкільна освіта 013 Початкова освіта 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) 016 Спеціальна освіта 017 Фізична культура і спорт 051 Економіка 052 Політологія 053 Психологія 054 Соціологія 061 Журналістика 071 Облік і оподаткування 072 Фінанси, банківська справа та страхування

		<p>073 Менеджмент 075 Маркетинг 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 081 Право 232 Соціальне забезпечення 232 Соціальне забезпечення 241 Готельно-ресторанна справа 242 Туризм 281 Публічне управління та адміністрування 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії 292 Міжнародні економічні відносини 293 Міжнародне право</p>
Біологія та охорона здоров'я	біологія та охорона здоров'я	<p>091 Біологія 221 Стоматологія 222 Медицина 223 Медсестринство 224 Технології медичної діагностики та лікування 225 Медична психологія 226 Фармація, промислова фармація 227 Фізична терапія, ерготерапія 228 Педіатрія 229 Громадське здоров'я</p>
Математичні науки та природничі науки	математика та статистика, природничі науки	<p>101 Екологія 102 Хімія 103 Науки про Землю 104 Фізика та астрономія 105 Прикладна фізика та наноматеріали 106 Географія 111 Математика 112 Статистика 113 Прикладна математика</p>
Технічні науки	інформаційні технології електроніка та телекомунікації архітектура та будівництво електрична інженерія механічна інженерія автоматизація та приладобудування транспорт хімічна та біоінженерія виробництво та технології	<p>121 Інженерія програмного забезпечення 122 Комп'ютерні науки 123 Комп'ютерна інженерія 124 Системний аналіз 125 Кібербезпека 126 інформаційні системи та технології 131 Прикладна механіка 132 Матеріалознавство 133 Галузеве машинобудування 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка 135 Суднобудування 136 Металургія 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка 142 Енергетичне машинобудування 143 Атомна енергетика 144 Теплоенергетика 145 Гідроенергетика 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка 153 Мікро- та наносистемна техніка 161 Хімічні технології та інженерія 162 Біотехнології та біоінженерія 163 Біомедична інженерія 171 Електроніка 172 Телекомунікації та радіотехніка 173 Авіоніка 181 Харчові технології 182 Технології легкої промисловості 183 Технології захисту навколишнього середовища</p>

		184 Гірництво 185 Нафтогазова інженерія та технології 186 Видавництво та поліграфія 187 Деревообробні та меблеві технології 191 Архітектура та містобудування 192 Будівництво та цивільна інженерія 193 Геодезія та землеустрій 194 Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології 271 Річковий та морський транспорт 272 Авіаційний транспорт 273 Залізничний транспорт 274 Автомобільний транспорт 275 Транспортні технології (за видами)
--	--	---

До Форми № 1.

У стовпці 1 Таблиці 1 «1. Наукова новизна результатів, отриманих закладом вищої освіти» зазначаються тільки ті результати, які були отримані під час виконання досліджень чи розробок, профінансованих за рахунок коштів на наукову (науково-технічну) діяльність, тобто у межах видатків на конкурсну тематику, виконання замовлень від державних органів і установ, приватного замовника, промислових підприємств тощо, а також у межах грантів наукового спрямування.

Отже, результати, отримані в межах кафедральної тематики, враховуються тільки в частині публікацій та охоронних документів.

Водночас звертаємо увагу, що зазначені вище варіанти фінансування і є тими напрямками фінансування, які заповнюються у стовпці 2.

У стовпчику 3 Таблиці 2 «Інформація щодо укладання договору про апробацію, дослідне використання, передання (трансфер), надана МОН» чітко зазначено, які документи можуть слугувати підтвердженням практичної цінності та використання (див. підкреслене), окрім того ЗВО має самостійно визначити ті договори, практичне застосування яких матиме відчутні наслідки для економіки та суспільства України. Одним із можливих орієнтирів може стати вартість договору та його можливий ефект (економічний, соціальний тощо).

У стовпчику 5 Таблиці 3 «Документ, відповідно до якого здійснюється співробітництво, термін його дії» мова йде про закордонні організації, з якими співпрацюють на договірних засадах. Отже, підставою може бути госпрозрахунковий договір, грантові угоди, договір (угоди) про співпрацю (про співробітництво), назва наукової програми, у якій брали участь, із зазначенням web-посилання на сторінку, реквізити наказу ЗВО про відрядження його працівників. У випадку, коли зазначених вище підтверджень немає, наводяться спільні статті та/або інші спільні публікації (афіліація університету обов'язкова).

У пункті 3.2 наводиться перелік маркетингових досліджень як на українському, так і на зарубіжному ринку.

У формі наводяться тільки результати завершених робіт.

До Форми № 2.

Форма заповнюється по роках, зазначаючи показники, отримані за період 2015-2019 рр.

Рядки П₁-П₉ заповнюються з урахуванням того, що всі показники щодо чисельності наукового потенціалу обраховуються станом на 31 грудня звітнього року включно. Показники П₁-П₉ повинні включати усіх без виключення працівників наукового напрямку, які зараховані до відповідних структурних підрозділів, що формують науковий напрям.

У рядках П₁ і П₄ обліковуються тільки ті працівники, основний вид діяльності яких освітянська, наукова (науково-технічна) діяльність, тобто їх зарахування за основним місцем роботи відбулося на освітянські або наукові посади відповідно. Якщо науковий (науково-педагогічний) працівник кафедри, лабораторії, центру тощо працює в освіті та/або в науці як зовнішній сумісник, то в цьому рядку він не обліковується.

Показник П₉ включає всі категорії осіб, що навчаються (аспірант, ад'юнкт, докторант, асистент-стажист) або працюють (наукові і науково-педагогічні працівники) і відповідають визначенню категорії «молодий вчений» згідно з чинним законодавством.

Обсяги фінансування, які відображаються у показниках Р₅-Р₆, вказуються виключно в межах наукового напрямку. Звертаємо увагу, що обсяг коштів за всіма науковими напрямами, що подаються ЗВО для проходження державної атестації, не може перевищувати загальний обсяг надходжень на кінець звітнього року, який підтверджено довідкою казначейства і відображено у балансі ЗВО.

У рядку Р₇ зазначається тільки те обладнання тощо, яке поставлено на баланс ЗВО. Серед цього обладнання можуть зазначатися будь-які об'єкти довгострокового використання за умови його безпосереднього використання для потреб наукового напрямку. Окрім того, у пункті VI форми № 3 можна вказати обладнання, яке передано ЗВО у тимчасове користування.

Рядок Р₁₀ включає не тільки публікації у фахових наукових виданнях України категорії Б, а й монографії (періодичні монографічні серії, розділи монографій), видані в Україні, які або рекомендовані вченими радами ЗВО, або пройшли офіційне рецензування Національної академії наук України та національних галузевих академій наук. Монографії (періодичні монографічні серії, розділи монографій) зараховуються із розрахунку: один розділ монографії зараховується як одна публікація.

Рядок Р₁₁ включає не тільки публікації у зарубіжних періодичних наукових виданнях країн Організації економічного співробітництва та розвитку, а й монографії (періодичні монографічні серії, розділи монографій), які видано у цих країнах, із розрахунку: один розділ монографії зараховується як одна публікація.

Водночас до рядків Р₁₀ та Р₁₁ додається перелік монографій із реквізитами (назва монографії, рік видання, назва видавництва, його місцезнаходження і, за наявності, посилання, за яким її можна знайти).

Рядок Р₁₂ включає не тільки публікації у наукових виданнях (журналах), які індексуються у наукометричній базі даних Scopus, а й монографії (періодичні монографічні серії, розділи монографій), які нею обліковуються, із розрахунку: один розділ монографії зараховується як одна публікація.

Рядок Р₁₃ включає не тільки публікації у наукових виданнях (журналах), які індексуються у наукометричній базі даних Web of Science, а й монографії (періодичні монографічні серії, розділи монографій), які нею обліковуються, із розрахунку: один розділ монографії зараховується як одна публікація.

Акцентуємо увагу, що доробок зовнішніх сумісників не враховується.

До Форми № 3.

Форма заповнюється по роках, зазначаючи показники, отримані за період 2015-2019 рр.

У цій формі надається тільки та інформація, яка стосується наукової та науково-технічної діяльності.

Так, у таблиці 1 форми № 3, як і в рядку Р₆ форми № 2, не зазначаються проекти розвитку потенціалу вищої освіти (наприклад, інфраструктурні гранти Еразмус+ тощо).

У пунктах 1, 2 розділу I, як і сказано в дужках, зазначають найвагоміші результати, які можуть вплинути на подальший розвиток фундаментальної науки або внести суттєві зміни до економіки країни, суспільного життя.

У пункті 3 розділу II кафедральна тематика може мати окреме фінансування (благодійні фонди, фонди розвитку тощо) або виконуватись у межах навантаження науково-педагогічного працівника.

Розділ VIII передбачає включення у 2015-2017 роках лише тих журналів, які на сьогодні віднесено до категорії Б відповідно до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 06 лютого 2018 року за № 148/31600 (відповідно до його першої редакції, тобто з 06.02.2018 для журналу вказується та категорія, до якої його було віднесено наказом).

У кожному розділі форми вказано його загальний обсяг сторінок або рядків.

У формі наводяться тільки результати за завершеними роботами.

До Форми № 4.

Обсяг інформації, наданої у Перспективному плані розвитку, не повинен перевищувати 12 сторінок формату А4. Рекомендовано використовувати шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал одинарний.

Період планування 2020-2024 роки.

Загальні рекомендації

Слід зазначити, що ЗВО під час підготовки документів має можливість формувати окремі позиції на власний розсуд, керуючись таким.

Для прикладу:

Маємо колектив або структурний підрозділ, який досліджує наукову проблему, що знаходиться на межі двох або більше наукових напрямів. Як вже було сказано вище, у такому випадку саме працівники ЗВО мають визначити, до якого наукового напрямку віднести надану інформацію.

Самостійно здійснює ЗВО і наповнення наукового напрямку галузями знань та спеціальностями, тобто напрям може узагальнювати всі наведені галузі та спеціальності або тільки окремі з них. Однак, якщо ЗВО має ліцензію на підготовку кадрів з тієї чи іншої спеціальності, то наукові показники за цією спеціальністю обов'язково включаються для узагальнення показників наукового напрямку.

Ще раз застерігаємо, що зарахування відбувається тільки один раз і, у разі виявлення дубляжу, показники буде анульовано за всіма напрямками. Водночас зазначаємо, що профільні для ЗВО кафедри мають враховуватися хоча б в одній із галузей наук.

Популярним було питання щодо врахування доробку науковців, які працювали у ЗВО тільки частину періоду, що розглядається під час державної атестації (наприклад, з 1 січня 2017 року).

У зв'язку з тим, що державну атестацію проходять заклади, а не окремі науковці, то доробок зараховується тільки з моменту зарахування працівника на посаду в конкретному ЗВО. Теж саме стосується працівників, які звільнилися до 31.12.2019 р., тобто доробок зараховується тільки до моменту звільнення.

Стосовно показників наукових шкіл: до уваги беруться тільки ті наукові школи, які легалізовано вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою університету не пізніше ніж у 2017 році та які з визначеною періодичністю нею заслуховуються. Що стосується кадрового складу, то зазначаються найбільш видатні представники наукової школи.

У випадку, якщо таких наукових шкіл немає, ЗВО може зазначити перспективи розвитку наукового напрямку через інші потенційні кадрові складові.

У абзаці п'ятому пункту 1 розділу III Методики встановлено, що у разі, якщо значення показника P_i та/або P_i виходить за межі 30 % діапазону, воно враховується лише за наявності офіційного підтвердження відповідних даних або прирівнюється до нуля, якщо таке відсутнє. Підтверджуючими документами

можуть бути копії статей, титулів монографій, патентів, договорів тощо, виходячи з того, який показник спричинив такий екстремум.

Доцільним вважаємо надання тлумачення щодо підпункту 1 пункту 5 Порядку. Зазначений підпункт Порядку визначає строки проведення державної атестації. Питання виникає щодо відліку строку проведення державної атестації для реорганізованих ЗВО (не раніше ніж через один рік) та новостворених (не раніше ніж через три роки). Отже, моментом відліку для реорганізованих ЗВО є дата реєстрації державним реєстратором припинення юридичних осіб ЗВО, що підпали під реорганізацію, а для новостворених - дата реєстрації юридичної особи.

Наголошуємо, що, у разі виявлення численних розбіжностей, неузгодженості показників та інших даних, які мають ознаки недостовірності, МОН має право відхилити інформаційні матеріали ЗВО за науковим напрямом і визнати його таким, що не пройшов державну атестацію за цим напрямом.

Водночас наголошуємо, що до інформаційних документів додаються завірені довідки відділу кадрів ЗВО щодо чисельності НПП і НП та їхнього розподілу між наявними у ЗВО науковими напрямами (із зазначенням переліку врахованих підрозділів та кількості їхніх штатних співробітників). Для заповнення обов'язкові усі наявні в університеті наукові напрями, незважаючи на те, подає чи ні їх ЗВО на державну атестацію у цьому році. Форма довідки додається.

Науковий напрям	Перелік наукових і науково-навчальних підрозділів ЗВО, які віднесено до напрямку	Чисельність штатних наукових і науково-педагогічних співробітників
Аграрні науки та ветеринарія	1. Кафедра 1	X
	...	X
	3. Кафедра N	X
	4. Лабораторія 1	X
	5. Науково-дослідний центр 1	X
	...	X
	6. Науково-дослідний інститут 1	X
	Всього «Аграрні науки та ветеринарія»:	X
Восні науки та національна безпека	1. Кафедра 1	X
	...	X
	3. Кафедра N	X
	4. Лабораторія 1	X
	5. Науково-дослідний центр 1	X

	...	X
	6. Науково-дослідний інститут 1	X
	Всього «Воєнні науки та національна безпека»:	X
Гуманітарні науки та мистецтво	1. Кафедра 1	X
	...	X
	3. Кафедра N	X
	4. Лабораторія 1	X
	5. Науково-дослідний центр 1	X
	...	X
	6. Науково-дослідний інститут 1	X
	Всього «Гуманітарні науки та мистецтво»:	X
Суспільні науки	1. Кафедра 1	X
	...	X
	3. Кафедра N	X
	4. Лабораторія 1	X
	5. Науково-дослідний центр 1	X
	...	X
	6. Науково-дослідний інститут 1	X
	Всього «Суспільні науки»:	X
Біологія та охорона здоров'я	1. Кафедра 1	X
	...	X
	3. Кафедра N	X
	4. Лабораторія 1	X
	5. Науково-дослідний центр 1	X
	...	X
	6. Науково-дослідний інститут 1	X
	Всього «Біологія та охорона здоров'я»:	X
Математичні науки та природничі науки	1. Кафедра 1	X
	...	X
	3. Кафедра N	X
	4. Лабораторія 1	X

	5.Науково-дослідний центр 1	X
	...	X
	6. Науково-дослідний інститут 1	X
	Всього «Математичні науки та природничі науки»:	X
Технічні науки	1. Кафедра 1	X
	...	X
	3. Кафедра N	X
	4. Лабораторія 1	X
	5.Науково-дослідний центр 1	X
	...	X
	6. Науково-дослідний інститут 1	X
	Всього «Технічні науки»:	X
ВСЬОГО ЗВО в цілому		X

Аналогічно до зазначеної форми подаються і довідки з бухгалтерії щодо надходжень до наукового спеціального фонду ЗВО за роками.

ЗВО, які за результатами державної атестації наукового напрямку отримують кваліфікаційну групу А, підлягають детальній перевірці на достовірність наданих ними даних.

Нагадуємо, відповідальність за надання недостовірних даних, можливе відхилення під час розгляду МОН інформаційних матеріалів ЗВО за науковим напрямом та визнання його таким, що не пройшов атестацію за цим напрямом, покладається на керівництво ЗВО.

Перший заступник Міністра

Микола КИЗИМ